

Åtvidabergs
kommun

Riktlinjer för mottagande av ensamkommande barn i Åtvidabergs kommun

Fastställt av kommunfullmäktige
2011-03-30
Reviderad
2015

Inledning

När ett ensamkommande barn anländer till Sverige och ansöker om asyl får barnet i enlighet med socialtjänstlagen ett tillfälligt boende i den kommun där det ger sig till känna för svensk myndighet. Migrationsverket ska så snart som möjligt efter det att barnet ansökt om asyl, anvisa en kommun som ska ta över det långsiktiga ansvaret för barnets boende och omsorg.

För att täcka upp behovet av boende för ensamkommande barn och ungdomar som ansökt om asyl eller har beviljats uppehållstillstånd, finns det olika typer av överenskommelser som Länsstyrelsen tecknar med Migrationsverket efter att ha förhandlat om platser med kommunerna. Syftet med överenskommelserna är att säkerställa ett bra mottagande för de barn och ungdomar som kommer ensamma till Sverige.

Överenskommelser med kommuner

Åtvidabergs kommun är sedan 2010 en anvisningskommun för mottagande av ensamkommande barn. Kommunen erbjuder platser för både asylsökande och för unga som fått permanent uppehållstillstånd; PUT. Åtvidaberg erbjuder boendeplatser för pojkar som är mellan 16 - 18 år vid ankomsten. Boendeformen är hem för vård och boende, så kallat; HVB-boende. Ensamkommande barn definieras som barn under 18 år, som vid ankomsten till Sverige är utan båda sina föräldrar, annan anhörig eller annan vuxen som får anses ha trätt in i förälders ställe.

Mottagandet utökades med ett stödboende i träningslägenheter under 2014 och ett nytt HVB-boende under 2015.

Kommunens mottagande av ensamkommande barn är beroende av samverkan mellan individ- och familjeomsorgen inom socialtjänsten, barn- och utbildningsförvaltningen, överförmyndaren som förordnar gode män och Landstinget. Samtliga samverkansparter har tydligt ansvar enligt socialtjänstlagen och lagen om ensamkommande barn.

Vision

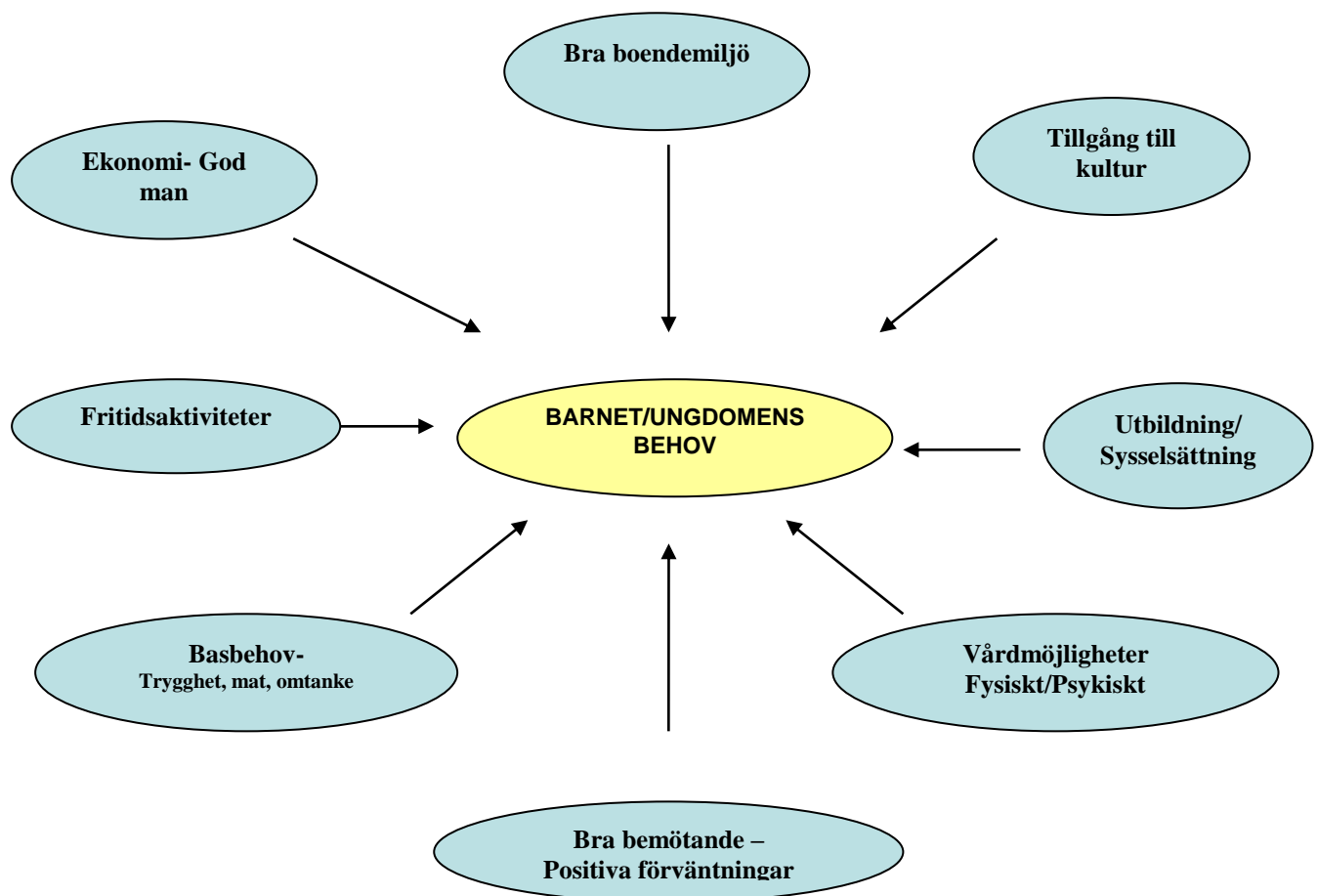
Åtvidabergs kommuns vision Kommunen med framåtanda ska genomsyra mottagandet av ensamkommande barn, det innebär att verksamheten ska planeras utifrån helhetssyn, mod och långsiktighet.

Målsättning

Det övergripande målet med kommunens mottagande av ensamkommande barn är att de ungdomar som beviljas permanent uppehållstillstånd upplever att de är välkomna att stanna i Åtvidaberg om de vill, att de får stöd att hantera sitt liv och sin vardag och blir självförsörjande medborgare.

Målbild

För att nå det övergripande målet ska samtliga samverkansparter sträva efter att förbereda och stärka ungdomarna till ett självständigt liv genom att fylla deras livskunskaper utifrån åtta målområden. Alla samverkansparter som kommer i kontakt med ungdomarna ska agera som positiva vuxna förebilder.

Ansvarsfördelning

Migrationsverket ansvarar för att

- ta emot och pröva ansökan om asyl
- vid behov göra åldersbedömningar
- efterforska barnets familjemedlemmar under asyltiden
- handlägga frågor som rör ekonomiskt bistånd till barnen
- arbeta för att de barn som inte får uppehållstillstånd ska kunna återvända
- göra prognoser och beräkna behovet av boendeplatser i kommunerna
- teckna överenskommelser med kommunerna om mottagande av både asylsökande barn och barn som har fått uppehållstillstånd
- anvisa en kommun som ska ansvara för barnets boende och omsorg
- administrera ersättningar till kommuner.

Länsstyrelserna ansvarar för att

under Migrationsverkets ledning förhandla lokalt och regionalt med kommuner, kommunalförbund och andra berörda aktörer om mottagande av ensamkommande barnha ett övergripande ansvar för beredskap och kapacitet för mottagande av skyddsbehövande med uppehållstillstånd i kommunerna, vilket inkluderar mottagningsplatser för barnenutöva tillsyn över överförmyndarnas verksamhet.

Kommunen ansvarar för att

- utreda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende. Detta innebär också att t.ex. utreda om en anhörig är lämplig och har förutsättningar att ta emot barnet
- utse god man. Migrationsverket eller socialnämnden lämnar in en ansökan till överförmyndaren
- barnet får skolundervisning
- ge fortsatta insatser under barnets uppväxt samt för barnets integration om barnet får uppehållstillstånd.
- Kommunen ansvarar då även för att efterforska var barnets familjemedlemmar finns.

Landstinget ansvarar för att

- de asylsökande barnen får samma hälso- och sjukvård inklusive barnpsykiatrisk vård och tandvård som övriga barn bosatta i Sverige. När barnen har fyllt 18 år betraktas de som vuxna och kan då endast få omedelbar vård eller vård som inte kan anstå under tiden Migrationsverket prövar asylansökan.

Samverkansparters ansvar och uppdrag vid mottagandet i kommunen

Nyckeln till en lyckad integration är att det finns ett gott samarbete som grundar sig på tillit och förtroende mellan alla samverkansparter. Det är viktigt att alla inblandade tar ansvar för sitt uppdrag, siktar mot samma mål, har positiva förväntningar och bemöter den unge på ett bra sätt.

Vård och omsorgsförvaltningen skall genom socialtjänsten:

- Den anvisade kommunen blir vistelsekommun enligt 2 kap 2§ SoL
- Det innebär att kommunen ansvarar för boende, att den unge får stöd och den hjälp som föreskrivs i SoL
- Ansöka om god man
- Utredning enligt 11 kap 1 § SoL - Utredning enligt BBIC
- Utredda den unges behov av stöd och hjälp och utifrån det fatta beslut om insatser
- Medverka till att barnet får god vård och uppfostran och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden
- Verka för att den unge får lämplig utbildning
- Upprätta en vårdplan tillsammans med den unge och den gode mannen
- Upprätta en genomförandeplan med den unge, gode mannen samt boendet
- Följa upp beslutade insatser
- Efterforskning av familjemedlemmar
- När den unge fyllt 18 år ska eventuell ansökan om fortsatt bistånd utredas, ny vårdplan och genomförandeplan upprättas
- Åldersgräns för fortsatt placering upp till 21 år
- Upprätta en introduktionsplan
- Efterforskning av anhöriga

Överförmyndaren som är en kommunal tillsynsmyndighet skall:

- Förordna en god man för barnet enligt Lagen om god man för ensamkommande barn (2005: 429).
- Handlägga ansökningar om arvode till gode män och ställföreträdande vårdnadshavare.
- Rekrytera, lämplighetspröva och vid behov utbilda gode män.
- Entlediga gode män i vistelsekommunen:
 - Om föräldrar kommer till Sverige och kan ha ansvar för den unge
 - Om den unge avviker och befinner sin varaktigt utomlands
 - Om den gode mannen utför sitt uppdrag på ett för barnet olämpligt sätt

Den Gode mannen:

- Är en juridisk ställföreträdare i föräldrarnas ställe (vårdnadshavare och förmyndare), men inte en mamma eller en pappa.
- Har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, personliga såväl som ekonomiska och rättsliga.

I vårdnadshavares ställe skall den gode mannen:

Säkerställa att barnet får omvårdnad för sin person, trygghet och god fostran (ordinarie förälders ansvar enligt 6 kap 1-2 § Föräldrabalken).

- Följa upp asylprocessen i samverkan med juridiskt ombud
- Biträda vid utredningar hos Migrationsverket
- Besluta om boende
- Besluta om skolgång
- Vid behov ansöka om kontaktperson eller andra bistånd enligt socialtjänstlagen
- Medverka till kontakt med anhöriga

- Säkerställa att den unge får sjukvård och tandvård (kontaktperson/boende verkställer).

Arvode till gode män

Gode män har rätt till arvode för sitt uppdrag (för närvarande 200 kr/timme). Ansökan görs på särskilda blanketter till överförmyndaren som handlägger ansökan om arvode. Alla arvoden belastar Ekboendets budget.

Ekboendet skall:

- ansvara för att barnet/den unge får god omvårdnad, mat, trygghet, fostran, en meningsfull fritid, tillgång till kultur och förutsättningar att integreras i Åtvidaberg.
- ansvara för att den unge får en kontaktperson på boendet som samverkar med den gode mannen.
- ansvara för att den unga tar ansvar för sin skolgång och ge stöd med läxor.
- ansvara för och beakta den asylsökande unges behov och önskemål om utbildning samt att skolplikten för unga som fått PUT uppfylls.
- ansvara för att den unges behov av hälso-, sjuk och tandvård bevakas.
- ansvara för att barnet/den unge erbjuds samhällsorientering och praktik.
- ansvara för att den unge får det stöd som krävs för att leva ett självständigt liv och kunna flytta från boendet till eget boende.
- ansvara för att journalföring om beslut, åtgärder och faktiska omständigheter och händelser genomförs på ett kvalitetssäkert sätt för att tillgodose den enskildes rätt till insatser av god kvalitet för möjliggöra uppföljning, utvärdering och tillsyn.

Ekboendet är organiserat inom arbetsmarknadsenheten inom vård- och omsorgsförvaltningen i syfte att stärka jobblinjen genom egenförsörjning via arbete/utbildning på sikt.

Kontaktpersonen på Ekboendet:

Efter som KP är den som arbetar närmast ungdomen, är det viktigt att vara en god ledare och en bra förebild för sin ungdom, därför det är viktigt att i sin roll som vuxen utöva respekt i förhållande till ungdomarna, vara observant på sitt agerande och att vara väl medveten om att all handlande måste ha ett tydligt syfte. Det är lika viktigt som förebild att tänka på sin personliga uppträdande liksom förhållningssätt och bemötande.

KP:s uppdrag:

- Upprätta en genomförandeplan tillsammans med ungdom, socialsekreterare och god man.
- Att tillsammans med övrig personal planera det gemensamma arbetet och utföra de uppgifter som åläggs i denna planering kring ungdomen.
- Att planera och inhämta erforderlig information inför behandlingskonferenser.
- Att i övrigt utföra uppgifter som beslutas av socialtjänsten och/eller kontaktperson i samarbete kring ungdomen.
- Att händelser, utveckling och information journalförs.
- Att hålla sig informerad och uppdaterad om aktuella beslut som diskuterats, beslutas eller som i akuta skeden direkt införts i journal av annan personal. Har även ansvar att hålla sig informerad om medicinska frågor.
- Att vid inskrivning ansvara för att planera mottagande och genomförandeplan från dag 1 på Ekboendet
- Att tillsammans med den unge gå genom skattning av förmågan utifrån mål att uppnå inför utflyttning.

- När det är dags att flytta från Ekboendet hem för vård och boendet till Ekboendets stödboende eller eget boende är det KP:s ansvar att gå genom regler och rutiner och komihåg lista för utflytt
- KP och övrig personal gör utvärdering för den ungdom som är färdig med sin utsluss period.

Barn och utbildningsförvaltningens uppdrag:

- Att kartlägga och bedöma ensamkommande elevers tidigare kunskaper för att säkerställa deras rättsäkerhet och kontinuitet i utbildningen.
- Ensamkommande barn ska enligt 3 kap 3 § i skollagen få den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att utifrån sina egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.
- Skolan ansvarar för att alla elever får en individuellt anpassad undervisning och att deras utveckling planeras och följs noga genom hela skoltiden. Det är viktigt att betona att individualisering inte är liktydigt med individuellt eller enskilt arbete. Utveckling och lärande sker till stor del i samspel och kommunikation med andra.
- Personalen har skyldighet att anmäla till rektorn om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de lägsta kunskapskraven. I vissa fall kan en utredning enligt 3 kap 8§ Skollagen göras relativt enkelt och snabbt av den som har mest kontakt med eleven. Om en utredning visar att eleven behöver särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram upprättas enligt 3 kap 8§ i skollagen. Studiehjälper på modersmål och anpassad studiegång är exempel på åtgärder som skolan kan vidta. Åtgärdsprogrammet kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.
- Om ensamkommande ungdomar inte är behöriga till gymnasieskolans nationella program kan de gå kvar i grundskolan under två år för att på så sätt slutföra utbildningen enligt 7 kap 15 § i skollagen.

Ungdomar som är obehöriga till gymnasieskolans nationella program kan även gå något av gymnasieskolans fem introduktionsprogram. Introduktionsprogrammen ska ge en individuellt anpassad utbildning som tillgodoser elevernas olika utbildningsbehov och erbjuder tydliga utbildningsvägar. Introduktionsprogrammen ska leda till att eleverna blir behöriga till ett nationellt program eller underlätta för etablering på arbetsmarknaden.

- Utbildning i Svenska för invandrare (SFI) är avsedd för vuxna och ämnet ger ingen gymnasiebehörighet. Ungdomar som läser introduktionsprogrammen ska följa antingen kursplanerna i Svenska eller i Svenska som andraspråk.

Tolkanvändning:

För att säkerställa gemensam förståelse kommer det ofta att vara nödvändigt att arbeta med tolk. Att bli förstådd och att kunna göra sig förstådd är en grundläggande rättighet som är reglerad i både hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen. Tolk bör bokas vid möten gällande juridiska-, sociala-, eller

sjukvårds ärenden. Mötets frågeställning och ungdomens önskemål avgör om kontakt- eller telefontolk ska användas.

Vid användning av tolk är det viktigt att poängtera att denne har sekretess. Förklara för ungdom vad sekretess innebär, och också tolken ska innan samtalet tar sin början både presentera sig och berätta vad tolkens roll innebär. Detta gäller både platstolk och telefontolk. Tolken och ungdomen ska också klart kunna redogöra för om ungdom och tolk förstår varandra. Många dialekter och språkstammar gör att det ibland inte alls går att förstå varandra. Tänk på att tolken är en röst – inget annat. Korta meningar, med tydligt innehåll ger bäst tolkresultat. Tolkens roll är inte att gå in och göra förklaringar för saker och ting. (om så sker ska tolken be om lov, och du bestämmer om du kan förklara på ett annat sätt, eller låta tolken ge förklaring) På vissa språk finns ej direkta ord att översätta med – vilket ibland gör att man måste ge en längre information.

Tolkar bokas på respektive upphandlade förmedling. Telefontolk används med högtalartelefon. Samtalet hålls i personalköket på vån 2. Kontakttolk ska lämna kvitto på bokad uppdrag. Om inte uppdraget utförs på korrekt sätt från tolkens sida ska anmälan göras till respektive förmedling. Om inte ungdom och tolk förstår varandra avbryt samtalet.

Återsök:

Varje enhet ansvarar själva för att återsöka de medel som är återsökningsbara hos Migrationsverket. Vilket då i praktiken innebär att Överförmyndaren återsöker pengar till Ekboendets budget. Gymnasieskolan söker för sin egen budget och socialtjänsten återsöker pengar för utredningar till sin egen budget.